

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת תזריע-מצורע

מהדורת כנסת ישראל

לזכות רפואה שלימה
חיה מלכה בת בת-שבע
בתוך שאר חולי ישראל

פרנס השבוע

אנו זקוקים לתרומות כדי לעמוד בביקוש הרב
נא לתרום בעין יפה

להנצחות ובירורים: 076-599-4020

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

אלעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

חיים שלמה בן דוב בער
גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

		ירושלים
054-842-7664.....	רמב"ש ג'2	ארזי הבירה.....053-318-4381
052-710-9132.....	רמת אברהם	ביהכ"נ הר צבי.....052-763-2150
<u>ביתר עילית</u>		בית וגן.....054-841-9231
058-324-5544.....	גבעה A	גאולה-זכרון משה.....054-841-7272
052-760-2289.....	גבעה B	גבעת שאול.....058-325-5458
<u>ערים אחרות</u>		גני גאולה.....058-321-9933
054-840-2444.....	אלעד	הר נוף.....
055-678-6824.....	בני ברק	ישיבת מיר.....054-851-9014
054-851-9014.....	ברנפולד	נוה יעקב.....052-766-5331
058-322-0251.....	גבעת זאב	סורוצקין.....שער הספר
02-534-2467.....	טלזסטון	סורוצקין 31
052-447-4126.....	מודיעין	סנהדריה.....02-536-2280
08-974-3086.....	קרית ספר	סנהדריה המורחבת.....054-859-3064
052-760-6491.....	רכסים	
058-328-5464.....	עזרת תורה	
		עזרת תורה.....ספרים ווינקל
		עלי הכהן 15
		צומת בר אילן.....ספרי אור החיים
		בר אילן 4
		קרית משה.....052-266-9937
		רוממה-המ"ג.....058-324-4112
		רחביה.....052-764-3488
		רמות.....02-586-0088
		רמת אשכול.....058-718-5065
		רמת שלמה.....050-412-7721
		<u>בית שמש</u>
		רמב"ש א'.....058-324-0374
		רמב"ש ג'1.....052-767-4151

לבירורים והנצחות : 076-599-4020

או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

צריכים את עזרתכם! נא לתרום בעין יפה!

תרומות חודשיות מומלצות: 10 ש"ח, 20 ש"ח, 50 ש"ח, 100 ש"ח

הנצחת מדור שו"ת - 200 ש"ח

הנצחת חצי פרשה - 500 ש"ח

פרנס השבוע (יותר מאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדרים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT [TORASAVIGDOR.ORG/DONATE](https://torasavigdor.org/donate) (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 88

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת תזריע-מצורע

מִתְּנָה וְשִׁמָּה שְׁגָרָה

בידוד מוחלט

התורה מצוה לשלוח את המצורע מחוץ לשלושת המחנות - "מחוץ למחנה מושבו" (ויקרא יג, מו), כלומר שאסור לו לשהות בשטחה של עיר המוקפת חומה, שהוא מקום היישוב המבוסס של עם ישראל. גם אם משפחתו של המצורע מתגוררת בעיר כבר כמה וכמה דורות, מחייבת אותו התורה לעזוב את אשתו ואת ילדיו, לצאת מן העיר ולשהות שם לבדו, מחוץ למחנה, לתקופה בלתי ידועה - יתכן ויהיו אלו כמה שבועות או אפילו כמה חודשים.

והנה, לפתע, לאחר תקופה מסוימת, קורה דבר בלתי צפוי: הצרעת מחילה לסגת, והנגע נעשה כהה וקטן יותר. "האמנם?" שואל המצורע את עצמו. "האם אכן נרפאה הצרעת?" המצורע שולח לקרוא לכהן, והכהן מגיע אליו אל מחוץ למחנה כדי לבדוק האם נרפא הנגע. "וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל מִחוּץ לַמִּחָנֶה וַיִּרְאֶה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע הַצִּרְעָה מִן הַצֹּרֶעַ" - הכהן מודיע למצורע את הבשורות הטובות - שצרעתו נרפאה, וכעת הוא יכול לחזור אל חיק משפחתו. איזו שמחה! ממש תחיית המתים! הרי מצורע חשוב כמת (נדרים סד, ב).

אולם, התורה מלמדת אותנו שלא די בזה שנרפא הנגע, וכדי לחזור אל המחנה, זקוק המצורע לעבור תהליך מיוחד של טהרה, ורק אז יטהר מטומאתו. ישנם כמה וכמה חלקים לתהליך זה, וכולם חשובים ויסודיים, ואנחנו נתמקד מתחילה בחלק האחרון של הטהרה, שממנו נוכל ללמוד את הלקח החשוב ביותר.

הבנת החוקים

אומרת התורה: "וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּשְׁטָה שְׁתֵּי צִפְרִים חִיּוֹת טְהוֹרוֹת... וְשָׁחַט אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל כְּלִי חָרָשׁ... וְשָׁלַח אֶת הַצִּפּוֹר הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. וְכִבֵּס הַמִּשְׁטָה אֶת בְּגָדָיו וְגָלַח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ וְרָחַץ בַּמֵּיִם וְטָהַר אַחֲרָיָהּ יָבֹא אֶל הַמִּחָנֶה". כמובן שדברים אלו הם בכלל "חוקים" - דינים שלא גילתה התורה את טעמם. אמנם, מוצאים אנו בדברי רבותינו בכל הדורות, שמותר לחפש קצת טעם גם בחוקים. על אף שלעולם לא נוכל להבין את הדברים באופן מקיף ושלם, מ"מ כבר בדברי התנאים והאמוראים מצאנו ששאלו "מפני מה אמרה תורה..." - והם נותנים טעמים. וגם אנו נצעד בעקבותם, ונשתדל, עם מיעוט שכלנו, להבין קצת את העניין שבשחיטת הציפור האחת ושליחת הציפור השניה.

נפשנו כציפור נמלטה

המצורע היה נתון במלכודת רצינית. הצרעת, בפרט באותם הימים, לעתים קרובות היתה יכולה להביא למותו של המצורע. במשך תקופה, ישב המצורע מחוץ למחנה, עטוף ביגונו, כאשר הוא אינו יודע האם אי פעם יתרפא נגוע. האם יוכל לשוב לחיים תקינים ורגילים, להיות בחברת בני אדם, או שמא נידון הוא לחיים של בדידות וצער? תחושת האבל והיגון מילאה את כל ישותו.

והנה, לפתע, הודעתו של הכהן נופלת עליו כרעם ביום בהיר: "אתה חפשי! ניצלת מאסון!" המצורע נחלץ והשתחרר מהמלכודת בה הוא היה נתון, ושחרור זה מתבטא על ידי הציפור החיה שמשלחת על פני השדה. לאחר שנשחטה הציפור האחת, שנלכדה **במלכודת אחת** יחד עם הציפור החיה, משוחררת הציפור אל חירותה. כל בעל חיים שמצליח לברוח ממלכודת שנלכד בה - הרי זו שמחה גדולה מאוד עבורו, אבל אין מראה מרהיב עין יותר מלראות כיצד ציפור בורחת מתוך המלכודת אל החופש. ציפור הבורחת אל החופש מסמלת בצורה חזקה ביותר של חירות, כי כעת היא מחוץ להישג ידם של בני אדם - היא חפשיה באמת.

"נִפְשָׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקָשִׁים, הִפַּח נֶשֶׁכָּר וְאַנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ" (תהילים קכד, ז) - כאשר המצורע מביט בציפור הנמלטת מפח יוקשים, הוא נזכר בפח שהוא עצמו היה נתון בו, וש ממנו בקושי ניצל. הוא מתבונן בציפור השניה שלא נמלטה אלא נשחטה, וכנגדה הוא חושב על כל המצורעים שלא זכו שנגעם יתרפא כפי שזכה הוא, ואז הוא מתמלא שמחה ומרגיש: "אוי, ברוך ה' שזכיתי להימלט מהפח הנורא הזה!" כך הוא חושב בעוד הוא מביט בציפור החיה המשתלחת על פני השדה.

נמלטנו מהווירוס

והנה, למרות שסדר הטהרה הזה ניתן רק למצורע, האמת היא שכל אחד ואחד אמור להרגיש כמו המצורע, ולהודות לה' על הפח ממנו נמלט. אל לנו להימנע מלהתבונן בלקח המהותי הזה שנוגע גם אלינו - ולהבין עד כמה גדולה צריכה להיות הכרת הטוב שלנו לה' על החוליים מהם נרפאנו. האם זוכר אתה כיצד הרגשת כאשר חלית בוורוס? שכבת במטתך, הרגשת כל כך גרוע, וחשבת שאולי לעולם לא תתרפא. והנה, יום אחד - נמלטת! איזו שמחה עצומה! "וְאַנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ" - כל הימלטות שלך צריכה להישאר אתך לנצח!

אם יסתם אחד מהם

ניתן עוד דוגמא קטנה לזה. אנחנו אומרים בברכת אשר יצר: "שאם יפתח אחד מהם או יסתם מהם...". אי אפשר לתאר את הנס הגדול הטמון בעובדה שאנחנו ב"ה בריאים, ושלא נסתם אף אחד מהאיברים בגופנו. ישנם צינורות בגופנו שמצופות מבפנים בחומר דביק, והעובדה שהן אינן נסתמות היא נס!

הבה נתאר לעצמנו אדם של"ע מגלה יום אחד שאחד מהצינורות שבגופו נסתם, וגופו אינו מסוגל לפנות את הפסולת אותה הוא אמור לפנות. האיש מובהל לבית החולים, כאשר הוא סובל מייסורים נוראים. לבסוף, הרופאים מגלים שב"ה מדובר בסתימה זמנית, והם מצליחים לפתור את הבעיה. עליכם לדעת שאדם זה קיבל כעת מתנה נפלאה, ואינני מתכוון רק לזה שגופו חזר לתפקד

כראוי - זאת היא בודאי מתנה עצומה - אלא לעובדה שעכשיו הוא מבין כמה טוב ה' היה כלפיו כאשר גופו היה בריא ושלם, עוד קודם שחלה.

יתכן שבמשך חמישים שנה, אדם זה בירך ברכת "אשר יצר" מבלי להבין כלל איזה חסד עצום עושה עמו הקב"ה בכל פעם שגופו פועל בצורה תקינה! עליו להבין שהייסורים שהוא עבר נשלחו אליו מאת ה' כדי שיעריך את הבריאות שיש לו, ויודה לה' בכל לבו עליה. חוויה בלתי נעימה זו תהיה בזבז גמור, אם הוא לא יתבונן מעתה על גודל המתנה שהקב"ה חנן אותו בה, בזה שגופו בריא ו"לא נפתח או נסתם אחד מהם".

מִמֶּד חדש לגמרי נוסף כעת לחייו של איש זה - בכל פעם שמערכות גופו פועלות כראוי, הוא מתמלא בשמחה עצומה! מכאן ואילך ה"אשר יצר" שלו אינה רק ברכה, היא שיר של הודאה והלל. הוא שר לה' "גָּאֻלַּת חַיִּי" (איכה ג, נח) - "הקב"ה, הצלת אותי!" אי אפשר לתאר את שמחתו!

שמחה אמיתית

אם ניקח אדם שלא עבר את הייסורים הללו, ונאמר לו שהיכולת להתפנות בצורה תקינה היא שמחה, הוא ילעג לנו. שמחה? זו שמחה? שמחה זה לנסוע לנופש, או לבזבז כסף על אוכל ובגדים! אבל האיש הזה שעבר את מה שעבר, לא יושפע כלל מדברי הליצנות הללו! הוא יודע מהי שמחה אמיתית. הוא מבין מה הפירוש להימלט מהפח שבו היה נתון. הוא גם מודע לכל אלו שלא זכו לצאת מהפח. הרי באותה מדה היו יכולים הרופאים להודיע לו שהוא צריך להישאר בבית החולים לבדיקות נוספות, כי ככל הנראה גילו אצלו גידול...

זוהי התועלת הגדולה של הצרעת. המצורע הזה שנרפא מצרעתו, יעריך מעתה את האושר של להיות בריא. הוא עבר סבל גדול, ועכשיו הוא איש מחונן, הוא מבין את גודל המתנה לה הוא זכה, ומודה לה' על כך. כמה אושר צריך להרגיש מי שאין לו חולי בגופו! בריאות היא עשירות! זכרוני שפעם הייתי אצל סנדלר רוסי שאמר לי כך: "אז מ'איז געזונט, איז מען רייך" - אם אתה בריא, אתה עשיר. הסנדלר הזה לימד אותי יסוד בתורה!

ריחוק חברתי

אולם, הבריאות איננה המתנה היחידה אותה למד המצורע להעריך, מעתה הוא זוכה להעריך את החיים התקינים והנורמליים. המצורע הזה שהתרפא, למד שהחיים בצורה הפשוטה ביותר שלהם - פשוט לחיות בשלום עם בני אדם, לבא במגע עם אנשים - הוא התענוג הגדול ביותר!

המצורע היה בודד לגמרי! "עַל שָׁפֹם יֵעָטָה" - הוא מחוייב לכסות את פיו - שזהו סימן לאדם המנותק מהחברה, שאסור לו לבא במגע עם אף אחד! ואם מאן דהו התקרב אליו, צוותה אותו התורה: "וְיָטָא טָמֵא יִקְרָא" - הוא חייב להזהיר את חבריו שהוא טמא. אנשים נרתעו ממנו ולא רצו להתקרב אליו, פן ייטמאו על ידו. אפילו לשהות תחת אותה קורת גג עם המצורע הוא דבר המטמא. אם יורד גשם זלעפות, וקבוצה של אנשים תפסה מחסה תחת איזה פיסת גג - המצורע אינו יכול להצטרף אליהם, כי הם יברחו מיד!

התענוג שבחיים הרגילים

וכעת, הכל נגמר. למצורע לשעבר מותר לחזור אל תוך הקהל! הכל נגמר! אבל הלקח אותו למד המצורע ישאר עמו לעד! המצורע הרוויח כל כך הרבה מהחווייה הזו שהוא עבר, משום שבלעדיה הוא לא היה יכול להעריך את הברכה העצומה של לחיות חיים נורמליים! מעולם הוא לא נתן את דעתו לכך. כל מה שעבר המצורע היה שווה ולו רק כדי שילמד דבר זה. זהו תשלום נמוך ביותר לעומת הרווח העצום שהרוויח - הכרת הטוב לה' על החיים הפשוטים והתקינים.

הכל חזר לקדמותו! איזה תענוג זה לחזור לחיים הנורמליים! עכשיו האיש הזה מתקבל שוב על ידי חבריו, על ידי משפחתו. הוא הולך ברחוב וחושב לעצמו: "איזה תענוג זה ללכת ברחוב מבלי שבני אדם יברחו ממני". הוא למד כמה צריך להודות לה' על החיים הרגילים!

עכשיו הוא כבר לא צריך לכסות את פיו, ואף אחד אינו בורח כאשר הוא מתקרב אליהם. הוא חוזר להיות חלק מהחברה האנושית! הוא יכול שוב ללכת להתפלל בבית הכנסת. "איזה תענוג זה להתפלל במנין" הוא חושב לעצמו. מכאן והלאה, כל חייו יהיו מלאים שיר והלל לקב"ה על המתנות שניתנו לו, משום שהוא זוכר את אותם ימים אפלים בהם הוא היה בודד ומנודה. כולו מלא אושר על כך שהוא הציפור שנמלטה מפח יוקשים!

געגועים לרחובות העיר

האיש שלנו, כאשר הוא הולך ברחובות עירו, הוא שר ומזמר לה'. פשוט ללכת ברחובות העיר - איזו שמחה! כאשר דוד המלך ע"ה הסתתר במערה מפני שאול המלך, הוא התפלל לקב"ה שיצילו אותו, ואמר: "אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים" (תהילים קטז, ט). "אוי, ריבונו של עולם, אנא השב אותי לירושלים, שאזכה להתהלך בארצות החיים!". מהם אותן "ארצות החיים", שאליהן השתוקק דוד המלך? הגמ' במסכת יומא (עא, א) מבארת ש"אתהלך לפני ה' בארצות החיים - אמר רב יהודה זה מקום שווקים". ומבאר רש"י "שאדם מוצא לקנות מזונותיו", כלומר שדוד המלך התאוה וייחל לשוב לשווקים של ירושלים, שם יש באפשרותו לרכוש את כל מה שצריך לו. לכאורה זה נראה קצת מוקשה - דוד המלך מתחבא במערה, חסר כל, והדבר שהוא שואף אליו זה ללכת לקניות? זהו דבר שצריך להבין.

הכל זמין

התשובה לכך היא, שדוד המלך הבין את השמחה הגדולה שיש בכך שהכל מזומן לאדם, בידיעה שהוא יכול לגשת לרחוב ולהשיג כל דבר שהוא צריך! "השי"ת, אנא תן לי את היכולת ללכת ברחובות העיר" - כך התפלל דוד המלך. לזה ציפה דוד המלך - לרגע שבו יוכל ללכת ברחובות ירושלים, שם יש הכל - חיטים, שעורים, זיתים, תאנים - כל הדברים שמביאים לאדם עונג והנאה. חשבו על כך - אתם יכולים לגשת לחנות ולרכוש הכל - לחם, ביצים, חולצה, חליפה. עוברים ליד חנות בשרים - יש שם כל כך הרבה סוגי בשר, את החלק הזה והזה של הפרה - הכל זמין ובר-השגה! איזו שמחה!

זהו נושא גדול - כיצד ללמוד להנות מהליכה פשוטה ברחוב, כיצד להתענג מהחנויות והשווקים - והמצורע למד את הסוגיא הזו בדרך הקשה! כעת הוא הולך ברחוב, מלא הודיה לה', ואומר "תודה לך ה' שזיכית אותי להתהלך ב'ארצות החיים' - הכל מזומן ומצוי בשבילי".

תהליך הטהרה

בכדי שנוכל לקבל הבנה טובה יותר בלימוד הזה אמור המצורע ללמוד, כדאי לנו ללמוד את הפרטים של טהרת המצורע. וכמו שהזכרנו לעיל, הקב"ה מצפה שנשאל את השאלה: "מדוע ציוותה התורה לעשות את כל הדברים הללו?"

מבואר בפסוקים, שמלבד אותן שתי ציפורים שמצווה המצורע להביא, עליו להביא עוד כמה דברים. הראשון הוא עץ ארז - עץ גבוה ומתנשא. בנוסף עליו להביא אזוב קטן, שהוא צמח הצומח מבין כתלי הבתים. אותם הוא צריך לקשור בחוט קטן הצבוע היטב בתולעת שני - צבע אדום עמוק. את כל זה הוא טובל בדם הציפור השחווטה, ומזה צריך להזות על המצורע הבא להיטהר מצרעתו.

ברור שהמצורע אינו אמור להתעלם מכל מה שקורה כאן, או לחשוב שמדובר באיזה טקס של טהרה. וא"כ צריך להבין, מה המצורע אמור ללמוד מכל זה, וכמו כן מה אמורים אנו, שיושבים ולומדים את הפרשה, ללמוד מפרטי תהליך טהרת המצורע?

סודם של הארז והאזוב

הדבר הראשון שמוטל עלינו לעשותו, הוא לחפש בתנ"ך היכן ניתן למצוא איזו משמעות לשני מינים אלו, עץ הארז והאזוב, ובפרט כאשר הם מופיעים יחד, ואם נחפש - נמצא. כתוב בספר מלכים ב' (ה, ג), ששלמה המלך ראה את תפקידו ללמד ולחנך את עם ישראל, "וַיְדַבֵּר עַל הָעֵצִים מִן הָאֲרֶז, אֲשֶׁר בְּלִבָּנוֹן וְעֵד הָאֲזֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר" - שלמה המלך דיבר אודות עץ הארז, האילן הנאה והגבוה, וכן על אזובי הקיר היוצא מחריצי הכותל.

מדוע בחר שלמה לדבר רק על שני הצמחים הללו? התשובה היא, שהוא לא דיבר עליהם לבד, אלא הוא דיבר על הארזים הגבוהים **עד** אזובי הקיר - וכל מה שביניהם. שלמה המלך התחיל בארזים, אבל דיבר על כל עץ ועץ. על עץ התפוחים, על עץ התאנה, על עץ הזית. והוא לא דיבר בקיצור אלא באריכות.

הנס שבעץ

הוא דיבר על הפירות, על העלים, על הענפים. "עימדו מתחת לעץ, והסתכלו כלפי מעלה על הענפים" כך אמר, "אין אפילו ענף אחד שמונח ממש מתחת לחבירו. הסיבה לכך היא, שכל אחד מהענפים זקוק לאוויר. כיצד זה קרה? מי לימד את העץ לנהוג כך?"

זה לא הכל: העץ משליך את זרעיו אל תוך הקרקע, ומתוך הזרע יוצא עץ נוסף. זהו נס גדול כל כך, עד שכל המדענים יחד עוד לא הצליחו להסביר את זה. מניין הגיע העץ? אם תחפרו עמוק, האם תמצאו עצים? כל מה שתמצאו זה אדמה - כיצד צמח עץ תפוחים מתוך האדמה? הכל מגיע מתוך הזרע. בכל זרע יש לפחות מיליון קטעי מידע שחקוקים בתוך מולקולות ה"די אן איי" של הזרע, המורים לו כיצד לייצר עץ, והזרע הקטנטן מכיל בתוכו את רוב הכלים העיקריים הנצרכים לייצור העץ. זוהי מערכת מאוד מורכבת, עם חכמה, עם תחבולות, עם ערמומיות, עם שיתוף פעולה וארגון, צעד אחד צעד. ניסי ניסים! כל מי שרואה דבר זה, יבא להכרה בקב"ה לא פחות ממי שנכח בשעת קריאת ים סוף. מי שמתבונן בעץ, יראה ניסים שאינם פחותים מכל הניסים המוזכרים בתורה.

המצורע לא שם לב

ואת זה בדיוק המצורע לא ראה כאשר הוא היה הולך ברחוב. הוא מעולם לא שם לב לעצים, משום שהוא היה כולו עסוק בלדבר לשון הרע, רכילות, ליצנות ודברים בטלים - כך התחיל כל הסיפור הזה, וכמו שאומרת הגמרא: "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו" (ערכין טו, ב).

כיצד קורה דבר כזה, שאדם משחרר את חרצובות לשונו מבלי לחשוב על מה שהוא אומר? התשובה היא, שהוא אינו ער למציאותו של השי"ת. מבחינתו, הקב"ה נמצא אולי בבית הכנסת, בזמן תפילת מנחה, וגם אז, הוא נמצא רק בסידור, אבל ברחוב? הוא אינו חושב על ה' בכלל! הוא מהלך יחד עם חבריו, ולשונם מתגלגלת בדברי גנאי והשפלה אודות אנשים אחרים. אפילו מי שרק מדבר דברים בטלים, פירושו של דבר שהוא אינו ער למציאותו של ה'.

שלמה המלך מלמד אותנו במגילת קהלת (ה, א): "אַל תְּבַהֵל עַל פִּיךָ וְלִבְךָ אַל יִמְהַר לְהוֹצִיא דָבָר לִפְנֵי הָאֱלֹקִים" - אתה הולך ברחוב - הקב"ה נמצא שם, אז תהיה בשקט! "כִּי הָאֱלֹקִים בְּשִׁמְיָם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ" - יש כאן מישהו חדש בתמונה - האלקים נמצא כאן! אתה וחברך אינכם לבד ברחוב, האלקים נמצא בשמים ומביט בכם, "עַל כֵּן יִהְיֶה דְבָרְךָ מְעֻטָּם".

במחיצתו של נשיא ארה"ב

אדם שמילים יוצאות מפיו ללא ריסון, פירושו של דבר שהוא מרגיש שאף אחד לא נמצא כאן. אם אדם זה היה עומד בפני נשיא ארה"ב - למרות שבימינו הנשיא כבר אינו אדם חשוב כל כך - מכל מקום אין ספק שהוא לא היה מדבר סתם כך, הוא לא היה זורק מילים מהפה.

כאשר אדם בא לידי הכרה אמיתית שהקב"ה נמצא ממש לפניו, הוא סוגר את פיו. כאשר קרבת האלקים היא דבר מוחשי, ולא רק דיבורים או תיאורים יפות - הוא לא היה פותח את פיו. הוא היה שומר על שתיקה, לפחות כמו שהיה שותק אם נשיא ארה"ב היה עומד לידו. אם הנשיא היה כאן - היית חושב על כל מילה! אדם שאינו נזהר בלשונו, פירושו של דבר שהוא מאמין בנשיא יותר ממה שהוא מאמין בה'!

התזכורת של עץ הארז

וזה מחזיר אותנו לעץ הארז, לאזוב, ולמה שביניהם, משום שהדרך הטובה ביותר לבא לידי הכרה בה' היא ע"י התבוננות בברייתיו. העצים, הצמחים, וכל הדברים הנפלאים שה' ברא - מהווים הוכחה ניצחת למציאות ה'. שמא תאמר: "מדוע אני זקוק להוכחות, הרי אני יהודי חרדי?", לא ולא, אין מדובר ב"ראיות" ו"הוכחות", אלא **בהכרה מוחשית בה'**! אנחנו רוצים לראות את הקב"ה "בפעולה", לראות ביטויים לגדולתו ולחסדיו המרובים עלינו, משום שזה מה שיחזיר בנו הכרה אמיתית ומוחשית בה'.

אבל המצורע הזה לא ידע כיצד ללכת ברחוב ולראות ביטויים לגדולת ה', ולכן לקחו ממנו את האפשרות ללכת ברחוב. יש אנשים שהולכים בשדרות "אושען פארקאווי" ואינם שמים לב שגדלים שם שני סוגי עצים, והם אינם מבחינים בין עצי ה"תרזה" לבין עצי הכותנה. מדובר בעצים שונים לגמרי, כל אחד עם הניסי ניסים שלו. מעולם לא שמתם לב לזה? הרי כל הסיבה שהקב"ה ברא אותם כך הוא כדי שתבחינו בזה.

מי זקוק למפלים?

אנשים מתקשרים אלי בשביל להתייעץ האם כדאי להם לנסוע לבקר במפלי הניאגרה כדי לחזות בנפלאות הבורא. לנסוע עשר שעות בשביל לחזות בנפלאות הבורא? כאשר תסיימו עם השדרה בה אתם עוברים כל יום, כאשר תבינו את העומק של נפלאות הבורא שנמצאים מול העיניים שלכם, אז תתקשרו אלי לשאול לגבי מפלי הניאגרה. בינתיים, עוד לא התחלתם כלל!

ועל זה אמור המצורע שלנו לחשוב בשעה שהוא תר אחר ענף של עץ ארז ביערות הגדלים סביבות העיר: "חיימ'ל, שוטה שבעולם!" הוא חושב לעצמו, "מדוע לא פתחת את העיניים לראות את כל זה קודם שחלית בצרעת? מדוע לא הבחנת ביד ה' המתגלה בעצים, אותם נטע ה' כדי שתראה ותבחין בהם?"

אמונה בדרך לכולל

כעת, לאחר שהמצורע חזר לחיים הרגילים, הוא למד כיצד ללכת ברחוב. בעוד הוא צועד לכולל או למקום עבודתו, הוא מתבונן בעלים השונים, ושם לב למה שהקב"ה מראה לו. לפעמים הוא מרים מהקרקע עלה "רגיל", ומתחיל ללמוד על חכמתו המופלאה של הבורא.

שימו לב לעובדה המדהימה, שבכל מיליוני העלים הנמצאים ב"אושען פארקאווי", לכולם יש שני צדדים, צד אחד בצבע ירוק כהה, שם יש כמות גדולה של החומר הנקרא "כלורופיל", וצד אחד בצבע ירוק בהיר שבו יש מעט "כלורופיל". בכל אחד מהעלים האלו, **תמיד** הצד הכהה פונה לכיוון השמש, והצד הבהיר אינו לכיוון השמש. בכל מיליוני העלים, בכולם זה כך! כיצד אירעה "טעות" זו? הסיבה לכך היא, שה"כלורופיל" זקוק להרבה שמש, ולכן הצד הכהה פונה אל השמש. הנה לנו כאן "תצוגה" של נפלאות הבורא, ממש באמצע שדרות "אושען פארקאווי".

מטוסים ומצנחים

בפעם אחרת הוא רואה סוג אחר של עלה - עלה זרעים; עלה זה מהווה כעין "מטוס", הנושא בקרבו שלושה או ארבעה "נוסעים", הלא הם הזרעים, הממוקמים באמצע העלה. העלה נושר מהעץ בשלב מוקדם של העונה, והוא נישא על ידי הרוח, מביא בכך את הזרעים אל מחוץ לתחומו של עץ ה"אם", למקום בו יוכלו להתפתח ולגדול טוב יותר, מבלי להתחרות עם עץ ה"אם" על אותם חומרים מזינים, להם זקוק העץ.

בהזדמנות אחרת, הוא יעבור ליד עץ שקמה, ובמקום להתעלם ממנו, הוא יעצור לרגע וירם בידו את אחד הכדורים שנשרו מהעץ. הוא ישים לב שבתוך כל כדור ישנם מאות זרעים, ולכל זרע מחובר כנף קטנטן, מעין "מצנח", וכך, כאשר כדורי השקמה נושרים לארץ ומתרסקים, הרוח מפזרת את הזרעים לכל עבר, ובכך מביאה לצמיחתם של עוד עצי שקמה. האם יתכן שזרע בעל כנף הוא דבר שנהיה במקרה? לא זו בלבד, אלא שהכנף מסודר בצורה כזו שהוא אינו תופס מקום בתוך כדורי השקמה, ומבחוץ רואים רק את הזרעים העגולים. הכל מאורגן בצורה נפלאה - זרעים מבחוץ וכנפיים מבפנים.

שלמה ראה את ה'

כך הביט שלמה המלך על העולם. הוא ראה את יד ה' בכל מקום, ולכן הרגיש תמיד שהוא עומד לפני ה'. הוא ראה את ה' "מִן הָאֶרֶץ אֲשֶׁר בְּלִבָּנוֹן וְעַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יָצָא בְּקִיר". שלמה המלך מסר "שיעור כללי" בענין האזוב. מנין מגיע האזוב? וכיצד הוא הגיע לקיר? התשובה היא, שכאשר האזוב מתחיל לנבט הוא מפזר אל האוויר דברים הנקראים "נבגים" שהם חלקיקים זעירים, בלתי נראים, שעל ידם מתרבה האזוב. הנבגים נכנסים לסדקים שבקיר, סדקים כל כך קטנים שאי אפשר להכניס לתוכם אפילו כמלא הציפורן, ובכל זאת, הנבגים נכנסים לשם ומשתרשים. לבסוף, הנבגים הקטנים הללו מייצרים את צמח האזוב המבצבץ מהקיר.

וכך, בעוד המצורע מגרד את פיסת האזוב מעל גבי קיר ישן עבור טהרתו, הוא נוזף בעצמו: "חיימ'ל! מדוע לא שמת לב לאזוב הזה כאשר לא היית מצורע?" הוא מבין עכשיו, שמכיון שהוא עצם את עיניו מלהבחין בנפלאות הבורא שמסביבו, ולא ניצל את ההזדמנויות שניתנו לו להכיר בה', לכן עכשיו עליו לחפש את העצים והצמחים בדרכים אחרות, כואבות יותר.

קעת המצורע מבין את כל זה; כאשר הוא יתרפא מנגעו ויזכה לשוב לעירו, בכל פעם שהוא יראה דשא מציץ מתוך סדק במדרכה, הוא ישים לב אליו, וכך יזכור את ה' בכל עת. כשהוא יעבור ליד ביתו של השכן, הוא יעצור כדי להביט בפרחים הגדלים בגינתו. כמוכן שהוא יעשה זאת; הרי הוא אינו רוצה שוב ללמוד את ה"שיעור" הזה בדרך הקשה. הוא מזכיר לעצמו את הפסוק בספר מלכים, "וַיְדַבֵּר עַל הָעֵצִים מִן הָאֶרֶץ אֲשֶׁר בְּלִבָּנוֹן וְעַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יָצָא בְּקִיר", והוא אומר לעצמו: "גם אני רוצה לעשות כך!"

סודו של צבע האדום

אמנם, לדברים שדיברנו עכשיו לא תהיה השפעה משמעותית אלא אם כן נתרגל לחיות אותם. על מנת שהדברים יעשו רושם, כל אחד ואחד צריך "לעשות עסק" מהענין הזה של "ללמוד איך ללכת ברחוב". גם אדם שגר במקום עירוני כגון פלאטבוש או בורו פארק, אם יפקח את עיניו יראה כל מיני סוגים של עצים ופרחים, כל כך הרבה תופעות שנועדו להזכיר לו את הקב"ה.

זה מביא אותנו אל החלק הבא של טהרת המצורע: "אֵת הַצֹּפֶר הַחִיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֵת עֵץ הָאֶרֶז וְאֵת שְׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֵת הָאֲזוּב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת הַצֹּפֶר הַחִיָּה בְּדָם הַצֹּפֶר הַשֹּׁחֵטָה עַל הַמִּים הַחַיִּים" (ויקרא יד, ו). נראה בעליל שהתורה מדגישה כאן את צבע האדום. הכהן טובל את שני התולעת האדומה, בדמה האדום של הציפור השחוטה. ויש להתבונן בזה, מהו הדבר אותו אנו אמורים ללמוד מכך?

התשובה היא, שיש כאן שני סוגי אדמימות. יש את האדום הטבעי של שני התולעת, ואת האדום האחר. וזהו מה שמרמז הקב"ה לאדם - עליך לבחור כיצד תלמד להכיר אותי, האם ע"י העולם הצבעוני שנתתי לך, או, ח"ו, ע"י אדום אחר, כואב יותר.

הקב"ה ברא בעולמו דבר נפלא: אפשר לייצר צבע אדום יפהפה - כמו גם צבעים אחרים. יכול האדם לקחת חתיכה רגילה של צמר ולצבוע אותה בצבע יפה. ה' רוצה שנשים לב לצבע - הוא רוצה שנעריך את העולם הצבעוני שהוא ברא עבורנו. לכן טובלים את האדום של שני התולעת, אותה ברא

ה' בצבע יפהפה, בדם הציפור, שגם לו צבע אדום. הקב"ה אומר למצורע: "אם לא תלמד להעריך את הצבע האדום שבראתי, תצטרך להשתמש באדום השני, בדם, כדי להזכיר לך להעריך את הצבע בחיים שאני נותן לך".

צבעים מאירי עיניים

הקב"ה נתן לנו עולם ובו כל כך הרבה צבעים מרהיבי עין! איזו שמחה היא זו, לראות את מגוון הצבעים הקיימים בעולמנו. נדמיין לרגע, שכל העולם היה רק שחור לבן, ללא כל צבע. גם זה היה דבר טוב, גם בזה היינו חווים תענוג גדול. בודאי שזה יותר טוב מאשר לא לראות דבר ח"ו. אבל אין הדבר דומה למתנה המופלאה שניתנה לנו מאת ה' - היכולת לראות צבעים. איזה תענוג!

הקב"ה רוצה שנשים לב לשושנים האדומות שאנו רואים כאשר אנו הולכים ברחוב, כמו גם לדשא הירוק. הדשא הוא שטיח - שטיח ירוק יפהפה. ירוק ההוא צבע יפה כל כך! ירוק הוא צבע מתוק ורך, ולכן בחר הקב"ה לצבוע את הדשא והעלים, הקיימים בעולם בשפע, בצבע מדהים זה.

לפעמים רואים פרח בצבע צהוב בוהק, מזדקר לו מתוך הדשא. מניין הגיע צבע הצהוב הזה, ומהו ייעודו? אמנם זה נכון שהצבע הצהוב נועד כדי למשוך אל הפרח את הדבורים המוצצות את הצוף מתוך הפרח, אבל בעיקר הוא נועד כדי למשוך את תשומת לבו של האדם, ולשמח אותו בצבעים יפהפיים. בכך ממלא האדם את שכלו בחכמה ובהכרה מלאה של הבורא יתברך. זוהי הסיבה שברא ה' את הפרח בצבע צהוב, היפה כל כך.

שני סוגים של צבע

אולם המצורע לא שם לב לזה. הוא לא ראה את העשב הירוק ואת הפרחים הצהובים. הוא עבר על פני גנים צבעוניים, ומעולם לא חשב על הקב"ה. הוא ראה את השמים הכחולים והדשא הירוק ואור השמש הצהוב והוא המשיך ללכת בבחינת "כי תלך בחשך", כטיפש שהולך בעולם של שחור ולבן. ולכן אומר הקב"ה: "אינך רשאי להמשיך וללכת ברחוב אם אינך יודע כיצד לחשוב.

וגם כאשר סוף סוף נתפראה הצרעת מן הצרוע, צריך הוא לטבול את הארגמן האדום והיפה לתוך הדם האדום, כדי להזכיר לעצמו את ההחלטה העומדת לפתחו: "אל תשכח לשים לב לכל הצבעים היפים שהקב"ה צבע בהם את עולמו! אם לא תזכור לשים לב, תהיה זקוק ללמוד על כך בדרך הקשה שוב, ע"י טבילת האזוב ושני התולעת לתוך דם הציפור השחווטה - הציפור שלא נמלטה".

התפוח קורא אליך

כעת, כאשר המצורע חוזר הביתה, עיניו פתוחות לרווחה. כאשר הוא עובר ליד דוכן הפירות, הוא זוכר טוב טוב את הבחירה שעליו לבחור, בין הארגמן האדום לבין הדם האדום. כשהוא רואה תפוחים אדומים, הוא שואל את עצמו: "אדום? כיצד נצבעו התפוחים באדום? מהיכן מגיע הצבע האדום הזה? ומדוע כאשר התפוחים עדיין אינם בשלים צבעם הוא ירוק, ורק כאשר הם מוכנים לאכילה הם נצבעים בצבע אדום יפהפה?"

מוכרחים אנו לומר, שהתפוח "יודע" שתפוחים ירוקים יהיו מוסווים היטב בינות לעלים שעל העץ, משום שעדיין לא הגיע זמנם להיקטף, וכאשר הם נעשים בשלים, הם הופכים לאדום, כדי

שיוכלו לראות אותם ולקוטפם. כביכול התפוחים הנם "רמזור אדום" האומר: "עצור! עצור כדי להסתכל עלי!" התפוח האדום קורא אליך מתוך דוכן הפירות בשוק ואומר לך: "עצור והתבונן בי! עצור והתבונן במעשה ידי של הקב"ה!"

העבודה עוד לא הסתיימה

ולא רק תפוחים! ישנם כל כך הרבה פירות, כולם בצבעים מדהימים: אדום, זהוב, סגול, ירוק, צהוב. הצץ פנימה אל תוך דוכן הפירות, ותוכל לראות אבטיח חצוי. אילו גוונים יפהפיים יש באבטיח! מניין הם הגיעו? כיצד הם נוצרו? קח את הזמן שלך, לך לאיטך והסתכל על צבעו המהמם של התפוז! זה יפה כל כך, שנראה כביכול זה טבעי, אבל הרי לא יתכן שזה טבעי. התשובה היא, שאכן זה אינו דבר טבעי, התפוז עוצב ונוצר על ידי יצרן שהכניס בפירות כל מיני גוונים שהנם תענוג לאדם הרואה אותם. הרי בודאי שיש תענוג יותר גדול כאשר אוכלים תפוז צבעוני, לעומת תפוז שאינו צבעוני. תארו לעצמכם שהתפוז היה נראה כמו תפוח אדמה? גם אם טעמו היה זהה - התענוג היה פחות.

לאחר שהמצורע מסיים את עבודת ה' שלו ליד דוכן הפירות, הוא מוכרח לעבור הלאה. הרי הוא אינו יכול להשאר שם כל היום, המוכר ודאי מחכה שהוא יכנס לקנות משהו בחנותו, אבל הוא לא סיים את העבודת ה' שלו.

לחזור גם על דברים פשוטים

עכשיו הוא עובר ליד ביתו של חבירו, ושם לב לגינה שגודלת בחזית הבית. הבה ואגלה לכם משהו: אני נהנה מגינותיהם של שכניי יותר ממה שהם נהנים מהגינות של עצמם! הם משקיעים כסף רב בטיפוח הגינה שלהם, אבל למעשה אני הוא זה שנהנה. אספר לכם דוגמא לזה: לפני מספר שבועות, עברתי ליד בית אחד, וראיתי גינה שבה גדלו עגבניות בצבע לבן. עגבניות אינן אמורות בכלל להיות בצבע לבן. אבל לאחר כמה שבועות עברתי שם שוב, וגילית שהעגבניות הפכו לירוקות, ואח"כ הן הפכו לאדומות. מדוע יש את שלושת השלבים הללו? ההסבר לכך הוא פשוט: הלבן אומר "עצור" - העגבניות אינן ראיות למאכל. הירוק אומר שאמנם הן אינן בשלות, אבל אפשר כבר לקטוף אותם ולעשות מהם ירקות כבושים, והאדום אומר שהן כבר מוכנות לאכילה.

חשבתי לעצמי: "זהו רעיון כל כך פשוט, וכבר הזכרתי אותו בשיחותי פעמים רבות. האם כדאי להזכיר את זה שוב ברבים?" ומיד אמרתי לעצמי: "בודאי! לא אכפת לי מה שאנשים חושבים! נמאס להם לשמוע את זה? לי זה לא נמאס!" מה שאני מדבר זה בשביל התועלת שלי. אם אתם רוצים ג"כ להקשיב - אני מרשה לכם, אבל בעיקר אני מדבר לעצמי.

אדמה צבעונית

מדוע שהעגבניות יהיו אדומות? הרי האדום הוא צבע מלאכותי, אותו מוציא הקב"ה מתוך האדמה החומה. תנסו בעצמכם לייצר צבע אדום. קחו אדמה, ונסו להפוך אותה לאדומה, אתם לא תצליחו! אבל הקב"ה מכניס לתוך זרעי העגבניה את הכלים הדרושים כדי לקחת פחמן דו חמצני וחומרים אחרים, ולייצר מהם צבע אדום. איזה נס!

וצבע האדום מגיע רק כאשר העגבניה מוכנה לאכילה. נמצא שלא זו בלבד שהעגבניה מזינה את גופנו בוויטמינים, אלא היא מזינה את שכלנו בהכרה בבורא יתברך!

מדוע העגבניה הופכת לאדומה? לחילופין, מדוע שלא תהיה אדומה כאשר היא אינה ראויה כלל לאכילה, וכאשר היא מוכנה, תאבד את צבעה? מדוע לתפוחים יש צבע אדום בוהק כאשר הם מוכנים לאכילה? מדוע שלא יהיו חסרי צבע כאשר הם בשלים? מדוע הבגנה מקבלת צבע צהוב בוהק כאשר היא מוכנה לאכילה? מדוע אינה צהובה כשהיא גדלה, והופכת לירוק כשהיא בשלה? ברור שיש כאן תכלית - להודיע לנו מתי הפרי מוכן. הפרי כאילו קורא לנו: "בא הנה בני, אני מוכן עבורך, גש לעץ, קטוף אותי ותהנה".

הנותן צבעים בשמים

ברגע שאנחנו מרגילים את עצמנו להעריך את העולם הצבעוני שברא הקב"ה עבורנו, נראה שאין לדברים סוף! אנחנו פוסעים ברחוב בבוקר, ורואים קרני שמש זהובות הממלאות את העולם. אה! איזה יופי, איזה תענוג! וכאשר אנו מביטים כלפי מעלה ורואים את השמים המדהימים ביפים, לא יקרה כלום אם נפנה לקב"ה ונאמר לו: "תודה לך ריבונו של עולם, אני כל כך אוהב אותך! תודה לך ששמת בעולם שלנו צבעים יפים כל כך!" הדר יופיו הכתום-זהוב של הזריחה והשקיעה, אור הירח הקסום - כל כך הרבה דברים יפים שהקב"ה נתן לנו לראות! זהו המבט הנכון על העולם; הקב"ה צבע את השמים בתכלת יפהפה כדי שאנחנו נהנה מהם, ועל ידם הוא נזכר בקב"ה תמיד!

ואם תקום מחר בבוקר ותראה שמים מכוסים בעננים, כאן כבר יש הזמנות אחרת לבא לידי הכרת הבורא יתברך. על זה אומר דוד המלך: "הַמִּכְסָה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמִּכֵּן לְאֶרֶץ מָטָר" (תהילים קמז, ח). לכאורה צריכים אנחנו להבין, מדוע דוד המלך מודה לה' על זה שהוא "מכין לארץ מטר"? איזו משמעות יש לעובדה שהקב"ה מכין את המטר? קודם כל שירד הגשם, ואז נודה לו? [הלוואי שנודה לו על זה!]

אלא הפסוק מדגיש את העובדה שהוא מכין את המטר, משום שאנחנו אמורים לשים לב ולהבחין בזה! אם יש עננים אפורים בשמים, אנחנו אמורים לאהוב את הצבע הנפלא הזה. הרי כאשר ירד הגשם, האפור הזה יהפוך לתפוחים אדומים, לאוכמניות כחולות, לענבים סגולים, לתפוזים זהובים, ולכל הפירות הצבעוניים והמדהימים. העננים הללו מבשרות על גשם של אבטיחים שעומד לרדת. ההבדל היחיד הוא שאין צורך להיזהר שהאבטיחים לא יפגעו בנו, כי הם יורדים בצורה של טיפות מים. אין ספק שיש בכך תועלת גדולה... זהו "המכין לארץ מטר" - הקב"ה ממלא את השמים בעננים אפורים, המוכנים להוריד לעולם שפע של צבעים מדהימים!

מוכן להתמודד עם העולם

כעת אנו שבים למצורע ביום טהרתו, כאשר הוא מתכוון לחזור לחיים התקינים והנורמליים. הפעם הוא מוכן, כי הוא יודע מה מצפים ממנו. בעוד הוא מביט בציפור החיה שמעופפת אל החופש, הוא מחליט החלטה נחושה: לעולם לא אפסיק להודות לה' על שריפא אותי מהצרעת. בכל יום אודה לה' על הבריות שנתן לי! והוא גם מתכוון ליישם את זה! הוא זוכר את הדאגה שאפפה אותו, ואת השמחה שהוא הרגיש כאשר בישרו לו שנרפא נגע הצרעת וכעת הוא יכול לשוב לחיק משפחתו, ועל כן לעולם הוא לא ישכח איזו שמחה גדולה זו להיות בריא!

אבל אין זה מספיק להיות בריא ולחיות חיים תקינים ונורמליים, השאלה היא מה עושים עם החיים האלו. לכן נצטווה המצורע להביא עץ ארז ואזוב, כדי שאלו יזכירו לו את הסיבה שבגינה

הגיעה הצרעת. הקב"ה אומר לו: "ישנם שתי דרכים כיצד להגיע לידי הכרה ב'. הדרך האחת היא דרכו של שלמה המלך, שדיבר 'מן הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יוצא בקיר'. אילו היית מקדיש את חיך ללמוד את הדברים הללו, את הארז והאזוב וכל מה שביניהם - לא היית צריך להגיע לידי צרעת. היית יכול להנות מחיים של הודאה לה' והכרת החסד של הקב"ה שמתגלה בבריאה. אם תלמד להנות מצבע האדום של תולעת השני, מהיופי שיש בבריאה, לא תצטרך להטביל את האזוב בדמה האדום של הציפור השחווטה!"

ובחרת בחיים!

זוהי הבחירה שהקב"ה מציב בפנינו. הקב"ה אומר למצורע: "בחר!", וגם לכולנו הוא אומר: "בחרו!". האם אתם בוחרים בציפור החיה שעפה על פני השדה, או ח"ו בציפור האחרת? האם אתם מעדיפים את עץ הארז והאזוב כאשר הם טבולים בדם הציפור השחווטה, או את הארז והאזוב של שלמה המלך?

הבחירה היא בידו של כל אחד ואחד מאתנו, אבל אחד מהם חייב להיות. אחרת לא יוכל האדם להיות כאן בעולם הזה, להיות חלק מאתנו, אם הוא שוכח את מה שהקב"ה עושה עבורנו. אם תראה את ה' בכל פינה בעולם, אם תבחין בחסד ה' בכל מקום אליו תלך - אז כבר לא יהיה צורך בתזכורות נוספות.

הטוב האמיתי

זוהי תכלית החיים - ללמוד להכיר את חסדו של השי"ת. על זה אמר דוד המלך "טוב; להודות לה'". היודע אתה מהו טוב? לא רק טוב, אלא הטוב **ביותר**? הבה ונשאל כמה אנשים את השאלה הזו, מהו הדבר הטוב ביותר בעולם - בודאי נקבל מגוון רחב של תשובות. יש שיאמרו: "הדבר הטוב ביותר הוא להיות למדן!" אחרים יענו: "הטוב ביותר הוא להיות אדם שמדקדק במצוות". בודאי שהכל טוב! כמוכן שצריך לקיים הכל, אבל דוד המלך מגלה לנו שהדבר **הטוב ביותר בעולם** הוא להודות לה'!

זהו תפקידנו בעולם - לנצל את הבריות שנתן לנו ה', ואת כל חיינו התקנים, כדי להכיר בה' ע"י שנודה לו. עלינו להשתמש בבריאה הצבעונית והנפלאה שברא הקב"ה, מעץ הארז הגבוה ועד אזוב הקיר, לתכלית לשמה הם נבראו, והיא - "טוב להודות לה'... להגיד בבקר חסדך" - להזכיר תמיד, בכל ימי חיינו, את חסדיו העצומים של הקב"ה, ובכך להכיר בו עוד ועוד!

שבת שלום ומבורך!

פרושים וביאורים על סדר התפילה

מתוך ספר תפלת אביגדור - פירוש התפילה מאת רבינו זצ"ל

ואהבת את ה' אלהיך - ומפני שהוא יתברך אחד והוא לבדו המטיב כל ההטבה הזאת, וכל ההטבה הזאת רק בשביל עמו ישראל, ולכן **יש לבני ישראל לאהוב אותו**, כי האהבה מפני שתי סיבות: א) מעלת הנהאב. ב) הכרת טובה לנאהב. אהבת ה' היא מחמת שתי סיבות אלו: א) שלימותו יתברך בעצם. ב) הכרת הטובה, כמו שנאמר (תהלים קיט, סח) טוב אתה ומטיב, ה' הוא הטוב, מצד מעלת מהותו, ומטיב, מצד פעולות החסד, לכן יש לאהוב אותו.

בכל לבבך - מפני שהוא אחד ויחיד בכל טובתנו, לכן יש לאהוב אותו **בכל הלב** ולא במקצת הלב, כי במקצת אוהבים רק למי שמטיב במקצת. ואמר **לבבך** [ולא לבך] להגדיל הדבר, כלומר בפנימיות הלב, כי **לב** בלשון הקודש מציין המחשבה [כמו שנאמר (דברים ח, יז) ואמרת בלבבך, ונאמר (משלי ו, יח) לב חורש מחשבות], והכוונה: בכל מחשבתך, אבל לא רק מצד תמידות המחשבה יום ולילה תאהב אותו יתברך, אלא גם מצד עומק המחשבה, כמו שאוהב אדם את עצמו ואת בניו בעומק המחשבה, ואף בשעת היסח הדעת באה האהבה לעצמו, או לבניו, ומעוררת אותו.

כי עקוב הלב מכל ואנוש הוא מי ידענו (ירמיה יז, ט), והיצר הרע יושב על מפתחי הלב (ברכות סא, א) בפנים, נסתר מידיעת האדם עצמו, ומפתה את מחשבתו הגלויה ומרמה אותו, ולכן אמרו ז"ל (שם נד, א) בכל לבבך, בשני יצריך, כי האוהב השלם, אוהב גם בפנימיות הלב, בלי להתפתות מיצרו המסתתר, ולא ידמה שהוא אוהב בשעה שבלבו נסתרה מחשבת און ואהבת עצמו ופנייה זרה.

ומלבד כבוש היצר הרע, למנוע המדות הרעות וההרגשים הפחותים שעלולים למנוע אהבת יתברך, עוד יש החיוב להשתמש במדות הללו, שהם כלי היצר הרע, כדי לעבוד את השי"ת, כי זוהי עיקר כוונתם, ויכולים להשתמש בהם לזה. לדוגמא, בקשת הכבוד היא מדה שמחונן בה האדם כדי לרדוף אחר השלימות וההצלחה בעולם הבא, כי שם הכבוד. ומלבד בקשת הכבוד לעולם הבא, יכול לבקש הכבוד פה, כמו שאמרו ז"ל (פסחים ג, ב) לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה, ומתוך שלא לשמה בא לשמה.

ועוד פירש בספר מסילת ישרים (בהקדמה) וז"ל, **בכל לבבך**, בשלימות הלב, שתהיה העבודה לפניו יתברך בטוהר הכוונה, לתכלית עבודתו בלבד, ולא לשום פנייה אחרת. ובכלל זה [בכל לבבך] שיהיה לבו שלם [בזריזות ובאמונה] בעבודה ולא כפוסח על שתי הסעיפים או כעושה מצות אנשים מלומדה, אלא שיהיה כל לבו נתון לזה, עכ"ל.

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

מכיון שתיקון המדות הינו חלק חשוב כל כך של עבודת ה', מדוע איננו

מקדישים יותר זמן לתיקון המדות באופן יותר ישיר?

תשובה:

אכן זו שאלה גדולה מאוד, ובאמת אני צריך לשאול את זה את עצמי. אם תסתכל בספרים, תראה שכתוב בהם שיש להקדיש לתיקון המדות הרבה יותר זמן ממה שאנחנו מקדישים, בהחלט! כך שאם תחליט שאתה רוצה להקדיש לזה זמן רב יותר, תוכל לבא אלי באופן פרטי, ואני אתן לך כמה עצות והדרכות, אם תרצה. יש הרבה עבודה, ובכל הספרים כתוב שצריך להקדיש לזה יותר זמן.

גם בשיחותנו אנחנו מקדישים זמן לזה. פעמים רבות דיברנו אודות מדת הסבלנות, וכן על מעלת השתיקה - להשאיר את הפה סגור. דברנו גם על כעס. על כל זה דברנו יותר מפעם אחת, אבל כמובן שיש עוד הרבה מה לדבר בזה.

צריכים להקדיש לזה יותר זמן. הרמב"ם כותב שתיקון המדות היא אחת הצורות החשובות ביותר של התשובה. יותר חשוב לחזור בתשובה על מדות רעות מאשר על דברים אחרים. הסיבה לכך היא, שעבירה היא דבר שאדם עושה ל"ע מפעם לפעם, אבל מדות רעות משפיעות על התנהגותו של האדם כל הזמן - הן חלק מהאדם. ולכן חשוב כל כך לתקן את מדותינו, כי בזה האדם משנה ומתקן את עצמו לנצח, ולשם כך הגענו לעולם.

מדור זה נתרם לע"נ:

להנצחות: 076-599-4020